

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO HỌC VIỆN CHÍNH TRỊ - HÀNH CHÍNH
QUỐC GIA HỒ CHÍ MINH**

ĐÀO THỊ MINH THẢO

**VẤN ĐỀ BỒI DƯỠNG THỂ GIỚI QUAN DUY VẬT BIỆN CHỨNG
CHO ĐỘI NGŨ GIÁO VIÊN TIỂU HỌC Ở NƯỚC TA HIỆN NAY
(TỪ THỰC TẾ HẢI PHÒNG)**

Chuyên ngành : CNDVBC & CNDVLS

Mã số : 62 22 80 05

TÓM TẮT LUẬN ÁN TIẾN SĨ TRIẾT HỌC

HÀ NỘI - 2010

**Công trình được hoàn thành
tại Học viện Chính trị - Hành chính Quốc gia Hồ Chí Minh**

Người hướng dẫn khoa học: **1. PGS.TS Trần Văn Phòng
2. PGS.TS Trần Sỹ Phán**

Phản biện 1: **PGS.TS. Phạm Văn Đức**
Viện Khoa học Xã hội Việt Nam

Phản biện 2: **PGS.TS Nguyễn Như Hải**
Trường Đại học Sư phạm Hà Nội

Phản biện 3: **PGS.TS Đoàn Quang Thọ**
Trường Đại học Kinh tế quốc dân

Luận án sẽ được bảo vệ trước Hội đồng chấm luận án cấp Nhà nước
hợp tại Học viện Chính trị - Hành chính Quốc gia Hồ Chí Minh.

Vào hồi giờ ngày tháng năm 2010

**Có thể tìm hiểu luận án tại: Thư viện Quốc gia
và Thư viện Học viện Chính trị - Hành chính Quốc gia Hồ Chí Minh**

DANH MỤC CÁC CÔNG TRÌNH NGHIÊN CỨU CỦA TÁC GIẢ ĐÃ CÔNG BỐ CÓ LIÊN QUAN ĐẾN ĐỀ TÀI LUẬN ÁN

1. Đào Thị Minh Thảo (2005), "Công tác bồi dưỡng lý luận chính trị cho đội ngũ cán bộ quản lý giáo dục ở Việt Nam hiện nay", *Lý luận chính trị*, (6), tr.69-71.
2. Đào Thị Minh Thảo (2005), "Yêu cầu nghiên cứu, vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh về giáo dục đào tạo trong công cuộc đổi mới giáo dục hiện nay", *Thông tin khoa học xã hội và nhân văn Hải Phòng*, 9,(3), tr.16-21
3. Đào Thị Minh Thảo (2005), "Cơ sở hình thành tư tưởng Hồ Chí Minh về giáo dục và đào tạo" và "Tư tưởng Hồ Chí Minh về quản lý giáo dục", Thuộc đề tài *Tìm hiểu và vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh về giáo dục đào tạo*, đề tài nghiên cứu khoa học cấp Trường, Trường Đại học Hải Phòng.
4. Đào Thị Minh Thảo (2007), " Triết học Mác - Lênin với tính cách là thế giới quan, phương pháp luận trong nhận thức và cải tạo thế giới", Thuộc đề tài : *Triết học Mác - Lênin với việc xác định con đường và động lực đi lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam hiện nay*, Viện Triết học, Học viện chính trị - Hành chính quốc gia Hồ Chí Minh, Đề tài nghiên cứu khoa học cấp Bộ, mã số B. 07- 16.
5. Đào Thị Minh Thảo (2009), "Bồi dưỡng lý tưởng xã hội chủ nghĩa cho đội ngũ giáo viên tiểu học", *Giáo dục lý luận*, (7), tr.56-59.
6. Đào Thị Minh Thảo (2009), "Tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng đội ngũ giáo viên tiểu học", *Lý luận chính trị và truyền thông*, (8), tr.47- 49.

Mở đầu

1. Tính cấp thiết của đề tài

Trong bối cảnh toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế hiện nay, giáo dục và đào tạo ngày càng trở thành một trong những nhân tố quyết định sự thành - bại, thắng - thua trong quá trình hợp tác và cạnh tranh quyết liệt giữa các quốc gia. Bởi, giáo dục và đào tạo đóng vai trò quan trọng trong việc tạo ra nguồn nhân lực chất lượng cao, nguồn vốn đặc biệt cho xã hội phát triển.

Nhận thức được vai trò quan trọng của giáo dục, trong công cuộc đổi mới, Đảng và Nhà nước ta đã coi giáo dục và đào tạo cùng với khoa học và công nghệ là “quốc sách hàng đầu”, là nền tảng và động lực thúc đẩy công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước. Đồng thời Đảng ta cũng xác định đội ngũ giáo viên đóng vai trò quyết định đến chất lượng giáo dục. Các nghị quyết chuyên đề về giáo dục và đào tạo của Đảng thời gian qua đều nhấn mạnh yêu cầu bồi dưỡng nâng cao phẩm chất đạo đức cách mạng, trình độ chuyên môn, lý luận cho đội ngũ giáo viên.

Trong hệ thống giáo dục quốc dân của Việt Nam hiện nay, giáo dục tiểu học là cấp học có quy mô lớn nhất, có vị trí nền tảng trong sự phát triển trí thức, nhân cách cho con người. Hoạt động của người giáo viên tiểu học không chỉ là vấn đề phát triển trí tuệ bằng tri thức khoa học mà còn đặc biệt quan trọng trong giáo dục đạo đức và rèn luyện nhân cách cho học sinh để *vào đời và làm người*. Dạy chữ kết hợp với dạy người, vừa mở mang dân trí vừa mở đầu việc giáo dục cộng sản và tổ chức xã hội mới, người giáo viên tiểu học không chỉ là nhà giáo dục trong một giai đoạn lịch sử nhất định mà họ sẽ để lại dấu ấn của mình trong xã hội tương lai.

Phần đầu xây dựng nền giáo dục hiện đại, vừa qua Bộ Giáo dục và đào tạo đã ban hành *Chuẩn nghề nghiệp giáo viên tiểu học* và *Điều lệ trường tiểu học 2007*. Sau đó, *Dự án Phát triển giáo viên tiểu học* được Chính phủ cho phép đầu tư đã góp phần nâng cao chất lượng đội ngũ giáo viên tiểu học. Sự quan tâm của Đảng, Nhà nước cùng với sự nỗ lực của ngành để đạt chuẩn đã tạo ra bước chuyển biến lớn về chất lượng đội ngũ giáo viên tiểu học. Giáo dục tiểu học đã góp phần đắc lực trong việc hình thành một thế hệ người Việt Nam mới có sự phát triển rõ rệt về trí tuệ, năng lực, phẩm chất và thể chất. Các thầy cô giáo đã lập nên thành tích phổ cập giáo dục tiểu học và hoàn thành việc đổi mới chương trình giáo dục tiểu học. Tuy nhiên, trong tình hình hiện nay, đội ngũ giáo viên tiểu học cũng còn bộc lộ những hạn chế, bất cập, trong đó nổi lên là hạn chế về thế giới quan duy vật biện chứng, biểu hiện ở nhận thức về sự phát triển của xã hội của họ, vấn đề niềm tin, trách nhiệm nghề nghiệp, đạo đức nhà giáo... Những bất cập này nếu không được khắc phục sẽ ảnh hưởng tiêu cực đến giáo dục thế hệ trẻ, những chủ nhân tương lai của đất nước. Bởi, chất lượng của lớp người tương lai phụ thuộc nhiều vào phẩm chất và trình độ, tư tưởng của những nhà giáo tham gia giáo dục con người trong những năm đầu đời - người giáo viên tiểu học.

Để các nhà giáo dục hoàn thành tốt sứ mệnh trồng người phục vụ sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội, ngoài việc nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ cần phải chú trọng công tác phát triển thế giới quan duy vật biện chứng cho người giáo viên tiểu học. Thế giới quan duy vật biện chứng sẽ đem lại cho họ hiểu biết về những quy luật vận động khách quan của lịch sử, thấy được mục tiêu mà nhân loại sẽ đạt đến, có niềm tin vững chắc vào sự tất thắng của chủ nghĩa xã hội, vào sự lãnh đạo của Đảng cộng sản, nguyện phấn đấu phụng sự cho lý tưởng cao đẹp vì hạnh phúc của mỗi con người và tương lai của dân tộc. Thế giới quan duy vật biện chứng với quan điểm tiến bộ, tình cảm cao đẹp, nhân sinh quan tích cực ở mỗi thầy cô giáo tiểu học sẽ còn ảnh hưởng sâu sắc tới văn hóa, đạo đức, lối sống của các em học sinh, những chủ nhân tương lai của đất nước.

Trong tình hình đó, nghiên cứu đề tài "**Vấn đề bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện chứng cho đội ngũ giáo viên tiểu học ở nước ta hiện nay (từ thực tế Hải Phòng)**" là rất cần thiết, cấp bách và đóng góp thiết thực vào cuộc chấn hưng giáo dục ở nước ta.

2. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu

2.1. Mục đích

Trên cơ sở phân tích thực trạng thế giới quan và thực trạng bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện chứng cho đội ngũ giáo viên tiểu học qua thực tế Hải Phòng, luận án đề xuất một số quan điểm và giải pháp nhằm nâng cao chất lượng, hiệu quả bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện chứng cho giáo viên tiểu học ở nước ta trong tình hình hiện nay.

2.2. Nhiệm vụ

- Làm rõ vai trò của thế giới quan duy vật biện chứng trong hoạt động của người giáo viên tiểu học, tầm quan trọng của việc bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện chứng cho đội ngũ giáo viên tiểu học ở nước ta hiện nay và những nhân tố ảnh hưởng đến công tác này.
- Phân tích thực trạng thế giới quan và thực trạng bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện chứng cho giáo viên tiểu học hiện nay (từ thực tế Hải Phòng), khái quát những vấn đề đặt ra từ thực trạng đó.
- Đề xuất quan điểm và một số giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện chứng cho đội ngũ giáo viên tiểu học ở nước ta trong giai đoạn hiện nay.

3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

Luận án tập trung vào đối tượng là giáo viên trong các trường tiểu học hệ quốc lập, điều tra khảo sát tại Hải Phòng, kết hợp khai thác các tư liệu, số liệu của Bộ Giáo dục và Đào tạo, và một số Sở Giáo dục Đào tạo trong những năm gần đây.

4. Đóng góp mới của luận án

- Làm rõ tính quy luật của việc hình thành thế giới quan duy vật biện chứng.
- Luận chứng về tầm quan trọng, thực chất và những nhân tố tác động đến việc bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện chứng cho đội ngũ giáo viên tiểu học.
- Điều tra khảo sát tại Hải Phòng và tiếp cận tư liệu, số liệu trên báo chí và của Bộ Giáo dục và Đào tạo, một số Sở Giáo dục và Đào tạo, luận án phân tích thực trạng thế giới quan và thực trạng bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện chứng cho giáo viên tiểu học, phát hiện những vấn đề trong công tác này. Từ đó đề xuất một số quan điểm, giải pháp góp phần nâng cao chất lượng bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện chứng cho đội ngũ giáo viên tiểu học.

5. Cơ sở lý luận và phương pháp nghiên cứu

Việc nghiên cứu luận án dựa trên cơ sở lý luận của chủ nghĩa Mác - Lênin về thế giới quan duy vật biện chứng; tư tưởng Hồ Chí Minh, các văn kiện của Đảng Cộng sản Việt Nam về bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện chứng cho đội ngũ giáo viên; Luật giáo dục, lý luận dạy học, các văn bản quy định của ngành giáo dục và đào tạo về đào tạo bồi dưỡng giáo viên nói chung, giáo viên tiểu học nói riêng; luận án cũng kế thừa kết quả nghiên cứu có giá trị của các nhà khoa học trong và ngoài nước có liên quan đến đề tài.

Luận án sử dụng phương pháp của chủ nghĩa duy vật biện chứng và chủ nghĩa duy vật lịch sử, phương pháp lịch sử và lôgic, phương pháp điều tra xã hội học, phương pháp phân tích và tổng hợp, phương pháp thống kê, so sánh...

6. Ý nghĩa lý luận và thực tiễn của luận án

Kết quả nghiên cứu của luận án góp phần tổng kết thực tiễn, bổ sung vào mảng lý luận về thế giới quan duy vật biện chứng và bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện

chúng: góp phần làm sáng tỏ quy luật hình thành thế giới quan duy vật biện chứng, làm rõ tầm quan trọng của việc bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện chứng cho đối tượng giáo viên tiểu học, phát hiện những nhân tố tác động đến việc bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện chứng cho họ, khái quát những quan điểm, giải pháp nhằm nâng cao chất lượng công tác này.

Luận án có thể được sử dụng làm tài liệu tham khảo cho việc biên soạn chương trình, giáo trình đào tạo giáo viên sư phạm tiểu học tại các trường Trung cấp, Cao đẳng, Đại học sư phạm. Kết quả nghiên cứu của luận án cũng có thể phục vụ cho việc nghiên cứu và giảng dạy ở các cơ sở làm nhiệm vụ đào tạo bồi dưỡng giáo viên và Cán bộ quản lý giáo dục bậc tiểu học.

7. Kết cấu của luận án

Ngoài phần mở đầu, kết luận, phụ lục, danh mục các tài liệu tham khảo, luận án gồm 4 chương 10 tiết.

Chương 1

Tổng quan tình hình nghiên cứu

1.1. Các công trình nghiên cứu Về thế giới quan duy vật biện chứng và phương thức tác động nhằm xây dựng, phát triển thế giới quan này

Vấn đề thế giới quan duy vật biện chứng đã được các nhà lý luận của Liên xô trước đây tập trung nghiên cứu dưới nhiều khía cạnh. ở nước ta đề tài này đã có các công trình nghiên cứu tiêu biểu là:

Các luận án tiến sĩ Triết học: Bùi ỉnh (1988), *Vấn đề xây dựng thế giới quan duy vật biện chứng đối với cán bộ, đảng viên là người dân tộc thiểu số trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội ở nước ta*; Bun Nhông Khin Sa Môn (Lào): *Xây dựng thế giới quan duy vật biện chứng cho đảng viên Đảng nhân dân cách mạng Lào*; Trần Thuộc (1993): *Sự hình thành thế giới quan xã hội chủ nghĩa ở tầng lớp trí thức Việt Nam*; Nguyễn Văn Minh(2001): *Phát triển thế giới quan duy vật biện chứng cho sĩ quan cấp phân đội Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay*; Vilaphăn Đuôngmany(Lào), (2006): *Giáo dục thế giới quan duy vật biện chứng với việc khắc phục bệnh chủ quan duy ý chí trong đội ngũ cán bộ ở Lào hiện nay*.

Một số luận văn thạc sĩ Triết học của các tác giả: Trần Thanh Hà (1993): *Vấn đề giáo dục thế giới quan khoa học cho cán bộ, đảng viên người dân tộc Khme ở đồng bằng sông Cửu Long trong giai đoạn cách mạng hiện nay*; Trần Viết Quân (2002): *Bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện chứng cho đội ngũ cán chủ chốt cấp huyện ở Tây Nguyên hiện nay*; Bùi Kiến Thường (2004): *Vấn đề bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện chứng cho Học viên Trường chính trị Hà Nam hiện nay*; Nguyễn Thị Luyến (2005): *Vấn đề giáo dục thế giới quan duy vật biện chứng cho sinh viên các trường Đại học, cao đẳng ở Hà Nội hiện nay*, (qua thực tế các trường Đại học, cao đẳng ở Hà Nội).

Tham gia bàn luận còn có các bài viết của các tác giả: GS. Nguyễn Tài Thư: “*Đề cương văn hoá Việt Nam và vấn đề xây dựng thế giới quan khoa học 40 năm qua*”, Tạp chí Triết học, số 1-1984 GS, TS. Nguyễn Trọng Chuẩn: “*Một số khía cạnh về vai trò của sinh học hiện đại đối với sự hình thành và củng cố thế giới quan khoa học*”, Tạp chí Triết học, số 3 — 1988; TS. Nguyễn Huy Hoàng: “*Mấy suy nghĩ về việc xác*

định bản chất của thế giới quan”, Tạp chí Triết học, số 1/2003; Thạc sĩ Nguyễn Thị Toàn: “*Bồi dưỡng thế giới quan khoa học cho sinh viên Sư phạm thông qua môn Triết học Mác - Lênin*”, Tạp chí Giáo dục số 98 tháng 10 - 2004; PGS,TS. Hoàng Đình Cúc “*Xây dựng, củng cố thế giới quan khoa học cho thanh niên, sinh viên nước ta hiện nay*”, tạp chí Lý luận chính trị, số 3 - 2007; GS.TS Phạm Ngọc Quang: *Nâng cao hiệu quả giáo dục thế giới quan khoa học trong giai đoạn hiện nay*, Tạp chí Báo cáo viên tháng 4-2008...

Các công trình nghiên cứu trên đã giải quyết các vấn đề: Khái niệm, cấu trúc, vai trò của thế giới quan và thế giới quan duy vật biện chứng; Tầm quan trọng của việc xây dựng bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện chứng cho nhân dân trong quá trình xây dựng chủ nghĩa xã hội; Điều kiện khách quan và nhân tố chủ quan tác động đến việc hình thành, phát triển thế giới quan duy vật biện chứng; Từng đề tài cũng đi vào tìm hiểu thực trạng thế giới quan, thực trạng việc bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện chứng và trên cơ sở đó đưa ra các phương hướng, giải pháp bồi dưỡng, nâng cao trình độ thế giới quan cho các đối tượng nghiên cứu của mình.

1.2. Các công trình nghiên cứu liên quan đến công tác bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện chứng cho đội ngũ giáo viên tiểu học ở nước ta hiện nay

Về mặt này chưa có đề tài nghiên cứu chuyên sâu dưới góc độ triết học, nhưng cũng có những bài viết tiêu biểu: Nguyễn Thị Hiền và nhóm giáo viên trường tiểu học dân lập Đoàn Thị Điểm: “*Một số ý kiến về đào tạo giáo viên tiểu học hiện nay*,” Tạp chí Giáo dục số 95 tháng 9 - 2004; PGS.TS Đặng Quốc Bảo: “*Đội ngũ nhân lực chất lượng cao ngành Giáo dục - Đào tạo: Vấn đề và giải pháp*”, thông tin quản lý giáo dục số 5 - 2003; Đặng Huỳnh Mai: “*Thực trạng và giải pháp nâng cao chất lượng đội ngũ nữ nhà giáo và cán bộ quản lý ngành Giáo dục đào tạo*”, Tạp chí Giáo dục số 101 tháng 11-2004; Phan Sắc Long: “*Chuẩn nghề nghiệp giáo viên tiểu học với việc đào tạo, bồi dưỡng và đánh giá giáo viên*”, Tạp chí Giáo dục, số 117, tháng 7 — 2005; Ngô Thành Can: “*Đội ngũ giảng viên các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng các cán bộ công chức - thực trạng và giải pháp*”, Tổ chức Nhà nước số 11-2004; Vũ Quốc Chung (2004), “*Một số giải pháp đổi mới đào tạo và bồi dưỡng giáo viên tiểu học ở trường Đại học sư phạm Hà Nội*”, Tạp chí Giáo dục, số 95, tháng 9 - 2004; TS. Vũ Văn Dự: “*Vấn đề cơ bản và cấp bách của bồi dưỡng giáo viên tiểu học và trung học cơ sở với thực hiện đổi mới giáo dục phổ thông*”, Thông tin quản lý giáo dục, số 1 - 2004; Trần Đức Minh: “*Về vấn đề nâng cao chất lượng bồi dưỡng đội ngũ cán bộ quản lý giáo dục ở trường tiểu học*”, Tạp chí giáo dục số 105, tháng 1- 2005; Nguyễn Thị Hiền: “*Các kinh nghiệm nâng cao chất lượng bài dạy trên lớp trong các chương trình bồi dưỡng cán bộ quản lý giáo dục và đào tạo*”, thông tin quản lý giáo dục, số 4 tháng 8 - 2005. Nguyễn Văn Tấn: “*Bồi dưỡng theo chuẩn nghề nghiệp – giải pháp đột phá để nâng cao chất lượng giáo viên tiểu học*”, Tạp chí Giáo dục, số 210, kỳ 2,3 - 2009.

Các tác giả đóng góp ý kiến về nội dung, chương trình, biện pháp nâng cao hiệu quả công tác bồi dưỡng giáo viên tiểu học để đáp ứng yêu cầu của tình hình mới. Nhìn chung các bài viết đều tập trung về lĩnh vực chuyên môn, mà chưa chú ý đến xây dựng phẩm chất chính trị, tư tưởng, đạo đức, lối sống, thế giới quan, nhân sinh quan của người giáo viên tiểu học với tư cách người tạo cơ sở ban đầu cho việc phát triển tri thức, kỹ năng và hình thành nhân cách cho thế hệ tương lai.

Tuy nhiên, trong tất cả các công trình, bài viết trên việc điều tra khảo sát thực tế

chưa cụ thể nên việc phản ánh và đánh giá thực trạng vấn đề cũng chưa thật sự sắc nét. Đặc biệt chưa có công trình nào nghiên cứu về bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện chứng cho đối tượng giáo viên tiểu học.

1.3. Hướng nghiên cứu của luận án

Khi thực hiện đề tài này, luận án xác định: Đối tượng nghiên cứu của luận án là đội ngũ giáo viên tiểu học, là công tác bồi dưỡng giáo viên tiểu học nhưng luận án chỉ tập trung nghiên cứu về vấn đề chính là *công tác bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện chứng* cho họ.

Việc khảo sát được thực hiện tại Hải Phòng là nơi tụ hội cả địa hình đồng bằng, miền núi, ven biển, hải đảo. Đời sống cư dân bao gồm cả thành thị, nông thôn. Hoạt động kinh tế ở đây cũng đa dạng, có cả công nghiệp, nông nghiệp, ngư nghiệp, thương nghiệp, du lịch, dịch vụ. Do vậy thế giới quan giáo viên tiểu học Hải Phòng sẽ có nhiều điểm tương đồng với giáo viên tiểu học trên nhiều vùng miền của cả nước. Tác giả cũng có tìm hiểu ở các địa phương khác như Hải Dương, Khánh Hoà, Kiên Giang về công tác xây dựng, bồi dưỡng giáo viên tiểu học, từ đó nêu lên quan điểm định hướng và giải pháp chung để bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện chứng cho đội ngũ giáo viên tiểu học ở nước ta hiện nay.

Chương 2

bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện chứng cho giáo viên tiểu học ở nước ta hiện nay- Tâm quan trọng, thực chất và những nhân tố tác động

2.1. thế giới quan duy vật biện chứng

2.1.1. Thế giới quan và thế giới quan duy vật biện chứng

Từ quan niệm chung *Thế giới quan là toàn bộ những quan niệm của con người về thế giới, về bản thân con người, về cuộc sống và vị trí của con người trong thế giới đó*, luận án đi sâu nghiên cứu nội dung, cấu trúc, các loại hình và chức năng của thế giới quan.

Luận án làm rõ những đặc trưng cơ bản của thế giới quan duy vật biện chứng: *Thứ nhất*, thế giới quan duy vật biện chứng giải quyết đúng đắn vấn đề cơ bản của triết học trên cơ sở thực tiễn, *Thứ hai*, thế giới quan duy vật biện chứng là thế giới quan duy vật triệt để. *Thứ ba*, thế giới quan duy vật biện chứng có sự thống nhất giữa thế giới quan duy vật và phương pháp biện chứng, *Thứ tư*, thế giới quan duy vật biện chứng có sự thống nhất giữa tính khoa học, tính cách mạng và tính thực tiễn.

Luận án luận chứng về vai trò to lớn của thế giới quan duy vật biện chứng đối với mọi hoạt động của con người, nhấn mạnh nhiệm vụ quan trọng của Đảng Cộng sản và của Nhà nước ở những quốc gia đi lên chủ nghĩa xã hội là phải làm cho thế giới quan duy vật biện chứng trở thành nền tảng tư tưởng của toàn xã hội.

2.1.2. Tính quy luật hình thành thế giới quan duy vật biện chứng

Thứ nhất, thế giới quan thuộc ý thức xã hội, nó chịu sự quy định của chính tồn tại xã hội mà trên cơ sở đó nó được nảy sinh. Do đó việc hình thành, phát triển thế giới quan duy vật biện chứng cho con người gắn liền với điều kiện kinh tế - xã hội trong đó con người sống và làm việc.

Thứ hai, thế giới quan duy vật biện chứng được hình thành, phát triển thông qua việc được giáo dục và học tập của chủ thể.

Thứ ba, việc xác lập, củng cố lập trường thế giới quan duy vật biện chứng là kết quả của công tác truyền bá, giáo dục của Đảng và sự tiếp thu tư tưởng cách mạng của mỗi chủ thể.

Thứ tư, sự hình thành và phát triển của thế giới quan duy vật biện chứng là kết quả của quá trình trải nghiệm cuộc sống của mỗi con người.

Thứ năm, thế giới quan duy vật biện chứng được phát triển qua quá trình rèn luyện, qua hoạt động thực tiễn của mỗi chủ thể.

Thứ sáu, giữa các hình thái ý thức xã hội cũng có sự tác động lẫn nhau nên thế giới quan duy vật biện chứng cũng có thể thay đổi dưới sự tác động của chính trị, đạo đức, khoa học, tôn giáo, nghệ thuật...

Do vậy, về lâu dài để phát triển thế giới quan duy vật biện chứng trong cán bộ, đảng viên và nhân dân chúng ta phải củng cố tồn tại xã hội, phải gắn công tác giáo dục tư tưởng với rèn luyện con người thông qua hoạt động thực tiễn, phải kết hợp nhiều biện pháp, bằng nhiều con đường khác nhau. Việc xây dựng thế giới quan duy vật biện chứng phải được xác định là một quá trình liên tục, lâu dài, phức tạp, trong đó công tác giáo dục và tự giáo dục có vai trò đặc biệt quan trọng.

2.2. Tầm quan trọng và thực chất của việc bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện chứng cho đội ngũ giáo viên tiểu học ở nước ta hiện nay

2.2.1. Đội ngũ giáo viên tiểu học và đặc trưng hoạt động của họ

Giáo viên tiểu học là những người dạy học ở bậc tiểu học, tức là dạy từ lớp 1 đến lớp 5. Đội ngũ giáo viên tiểu học có những đặc điểm là: có trình độ đào tạo ban đầu thấp (đa số tốt nghiệp THSP và còn có cả những trình độ thấp hơn); chịu tỷ lệ định mức học sinh / giáo viên lớn, về cơ bản giáo viên đảm nhận toàn bộ chương trình giáo dục cho một lớp học; giáo viên tiểu học có số lương đồng đều, có mặt ở mọi địa bàn dân cư trong cả nước; do đặc điểm nhận thức của học sinh tiểu học, phương pháp dạy tiểu học thiên về trực quan, thông qua hành vi; Đặc biệt giáo viên tiểu học luôn là “thần tượng” của học sinh; Thầy cô dạy tiểu học phải đảm đương cả hai công việc là chăm sóc và dạy dỗ các cháu, mở đầu việc dạy chữ và dạy người... Sau khi phân tích các đặc điểm, luận án đi đến khẳng định: người giáo viên tiểu học có ảnh hưởng trực tiếp, toàn diện tới sự phát triển của mỗi học sinh và còn có ảnh hưởng nhất định tới cộng đồng dân cư nơi họ sống và làm việc.

2.2.2. Tầm quan trọng của việc bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện chứng cho đội ngũ giáo viên tiểu học ở nước ta hiện nay

Tầm quan trọng đó là do:

- Vai trò, vị trí của người giáo viên tiểu học trong việc đặt nền móng cho sự phát triển về tri thức, nhân cách, thế giới quan, nhân sinh quan của học sinh

- Thế giới quan duy vật biện chứng có vai trò đặc biệt quan trọng đối với hoạt động của người giáo viên tiểu học: *Thứ nhất*, giúp cho người giáo viên có cái nhìn chân thực, sinh động về cuộc sống, về con người, về trách nhiệm nghề nghiệp của mình; *Thứ hai*, là cơ sở cho giáo viên lựa chọn phương pháp phù hợp và tránh những sai lầm: chủ quan, duy ý chí, bệnh kinh nghiệm, bệnh giáo điều trong dạy học; *Thứ ba*, thế giới quan duy vật biện chứng còn có tác dụng hoàn thiện nhân cách cho mỗi nhà giáo; *Thứ tư*, góp phần phát huy tác dụng tích cực của nhà giáo trong việc phát triển thế giới quan tiến bộ cho xã hội.

- Những diễn biến bất lợi của phong trào xã hội chủ nghĩa thế giới, sự phát triển của các trào lưu tư tưởng trong xã hội, mâu thuẫn giữa lý tưởng và hiện thực cuộc sống

đang tác động đến tư tưởng, tâm trạng của nhiều người trong xã hội, trong đó có đội ngũ giáo viên tiểu học...

- Yêu cầu có định hướng đúng đắn cho thế hệ trẻ, những chủ nhân tương lai của công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam.

Do đó, *Bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện chứng cho giáo viên tiểu học là yêu cầu khách quan, cấp thiết hiện nay.*

2.2.3. Thực chất của việc bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện chứng cho giáo viên tiểu học

Trên cơ sở làm rõ cấu trúc của thế giới quan duy vật biện chứng là sự thống nhất của: *Tri thức khoa học, niềm tin khoa học, lý tưởng xã hội chủ nghĩa*, nên việc bồi dưỡng nhằm củng cố, phát triển những quan điểm duy vật biện chứng ở người giáo viên tiểu học gồm những nội dung sau:

- Phát triển tri thức, bao gồm cả tri thức khoa học, tri thức nghề nghiệp và tri thức lý luận cho đội ngũ giáo viên tiểu học.

- Củng cố niềm tin của đội ngũ giáo viên tiểu học vào sự nghiệp đổi mới của Đảng, vào chế độ xã hội chủ nghĩa.

- Xây dựng lý tưởng, phát triển nhân sinh quan cộng sản chủ nghĩa bồi dưỡng lòng yêu nghề, yêu trẻ, đạo đức nghề nghiệp, lý tưởng nghề nghiệp ở người giáo viên tiểu học.

Luận án nhấn mạnh phải đặc biệt chú ý phát triển nhân sinh quan tiến bộ cho người giáo viên tiểu học vì học sinh tiểu học luôn tin tưởng và hay *bất chước* thầy cô giáo của mình. Tri thức, nhân cách, niềm tin, lẽ sống của người thầy sẽ ảnh hưởng đậm nét tới các học sinh.

2.3. Những nhân tố tác động đến việc bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện chứng cho đội ngũ giáo viên tiểu học ở nước ta hiện nay

2.3.1. Hoàn cảnh kinh tế, chính trị - xã hội

Điều kiện kinh tế - xã hội là nhân tố quan trọng, xét đến cùng quyết định sự hình thành và phát triển của đời sống tinh thần con người trong đó có thế giới quan. Những thay đổi trong quan hệ kinh tế và trình độ phát triển của xã hội đã ảnh hưởng tới công tác bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện chứng cho đội ngũ giáo viên tiểu học. Trong đó mạnh nhất, gây khó khăn nhất là tác động của mặt trái của cơ chế thị trường, sự khủng hoảng của chủ nghĩa xã hội, và những tiêu cực trong xã hội.

2.3.2. Đời sống, điều kiện công tác của người giáo viên tiểu học

Về đời sống vật chất: Nhìn chung đời sống của giáo viên tiểu học còn nhiều khó khăn. Đặc biệt là những giáo viên phải dạy hợp đồng, với mức lương chỉ là 450.000 đồng đến 540.000 đồng / tháng, không có phụ cấp đúng lớp, một năm làm 9 tháng, tức là 3 tháng hè không có lương. Hàng ngày giáo viên tiểu học phải có mặt ở trường từ 8 đến 10 tiếng. Sau giờ làm vẫn phải dành thời gian để chấm bài, soạn bài, ghi chép sổ sách. Ngoài ra, họ còn phải tham gia viết chuyên đề, sáng kiến kinh nghiệm, làm đồ dùng dạy học, đi điều tra phổ cập, tham gia các hoạt động trong và ngoài nhà trường... Nhiều giáo viên ở các vùng khó khăn chưa được tiếp xúc với thiết bị hiện đại. Giáo viên đi công tác ở vùng cao phải đối mặt với nhiều thử thách: xa người thân, khí hậu khắc nghiệt, lo đối phó với bão lũ, lở đất, điều kiện giảng dạy, sinh hoạt thiếu thốn, cơ hội xây dựng hạnh phúc gia đình cũng khó khăn... đã ảnh hưởng không nhỏ đến tư tưởng, tâm trạng, lòng yêu nghề của giáo viên.

Về đời sống tinh thần: Đội ngũ giáo viên tiểu học ở nước ta hiện nay là lớp người trưởng thành sau cách mạng, chịu ảnh hưởng tư tưởng của giai cấp công nhân, và bản

thân họ cũng đã được đào tạo, được giáo dục chủ nghĩa Mác - Lênin. Song dù muốn hay không đội ngũ giáo viên của ta cũng ít nhiều chịu ảnh hưởng của tư tưởng phong kiến, của tư tưởng tiểu tư sản, tư tưởng nông dân, tư tưởng tư sản, và ở những địa phương có tôn giáo, họ còn bị ảnh hưởng phần nào của thế giới quan tôn giáo.

2.3.3. Sự tác động của hội nhập kinh tế, sự phát triển của văn hoá, khoa học kỹ thuật công nghệ

Toàn cầu hóa và hội nhập kinh tế quốc tế đã trở thành xu thế chung tất yếu mà các quốc gia muốn phát triển đều phải tham gia. Trong cuộc cạnh tranh đó càng thấy rõ vấn đề nhân tố con người, chất lượng nguồn nhân lực là cực kỳ quan trọng đối với sự phát triển của mỗi quốc gia. Giáo dục tiểu học của nước ta cũng phải đổi mới để tiếp cận với trình độ khu vực và quốc tế. Điều này đã trực tiếp ảnh hưởng tới nhận thức, động cơ học tập của giáo viên.

Sự phát triển của khoa học một mặt thúc đẩy sự phát triển thế giới quan duy vật biện chứng bởi bản thân thế giới quan duy vật biện chứng ra đời từ sự phát triển tri thức khoa học. Mặt khác, khoa học công nghệ phát triển cũng làm cho đời sống tín ngưỡng và tôn giáo biến đổi theo chiều hướng phức tạp. Nói như Ph.Ăngghen là có cả “khoa học tự nhiên trong thế giới thần linh”. Đội ngũ giáo viên tiểu học trình độ khoa học tự nhiên không cao lại hạn chế về tri thức lý luận, lập trường duy vật biện chứng chưa vững chắc nên dễ bị ngã sang chủ nghĩa duy tâm, bị lôi cuốn vào niềm tin mù quáng. Việc bồi dưỡng phát triển thế giới quan duy vật biện chứng cho đối tượng này do đó gặp không ít khó khăn.

2.3.4. ảnh hưởng của truyền thống

Luận án phân tích ảnh hưởng của truyền thống gia đình, truyền thống văn hóa dân tộc, tư duy truyền thống đến tư tưởng, quan điểm của người giáo viên tiểu học. Nói chung, truyền thống đã ảnh hưởng tới công tác bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện chứng cho giáo viên tiểu học với tính hai mặt của nó: vừa tạo thuận lợi, vừa gây ảnh hưởng không tốt đến công tác này.

2.3.5. ảnh hưởng của nghề nghiệp

Đội ngũ giáo viên tiểu học là những người có tri thức và cũng có ý thức cao về nghề nghiệp của mình. Tự ý thức về yêu cầu nghề nghiệp góp phần điều chỉnh thái độ, hành vi của họ đạt đến những chuẩn mực. Tính chất công việc đã tạo nên ở người giáo viên tiểu học những đức tính: nhiệt tình, tận tụy, ham học hỏi, quý trẻ thơ... Đó là những điều kiện thuận lợi để tác động, bồi dưỡng cho họ về mọi mặt, trong đó có thế giới quan. Song do nghề giáo viên tiểu học ít gắn bó với khoa học tự nhiên, làm việc nhiều thời gian trong môi trường biệt lập, ít được đi xa nên việc thu nhận tri thức trên các lĩnh vực của họ còn hạn chế. Phong cách quản lý của cán bộ quản lý nhà trường cũng tác động trực tiếp tới quan điểm, thái độ của mỗi giáo viên.

2.3.6. ảnh hưởng của xu thế phát triển giáo dục hiện nay và những chính sách xã hội về giáo dục

Xu thế phát triển giáo dục đặt ra yêu cầu cho mỗi người giáo viên tiểu học là phải tự khẳng định được trình độ, uy tín của mình, thúc đẩy nhiều giáo viên tiểu học đi học nâng cao trình độ chuyên môn, lý luận để đáp ứng yêu cầu giảng dạy trong tình hình mới.

Luận án đã phân tích những tác động của chính sách dành cho giáo dục tiểu học đã có ảnh hưởng (thúc đẩy, hạn chế) việc phát triển thế giới quan duy vật biện chứng cho giáo viên tiểu học.

2.3.7. ảnh hưởng của công tác bồi dưỡng nâng cao trình độ lý luận chính trị, trình độ chuyên môn nghiệp vụ, bồi dưỡng niềm tin, lý tưởng cho đội ngũ giáo viên tiểu học.

Hàng năm, Bộ Giáo dục và đào tạo vẫn có kế hoạch và chỉ đạo tới các sở Giáo dục và đào tạo thực hiện chương trình bồi dưỡng cho giáo viên tiểu học. Công tác bồi dưỡng giáo viên góp phần phát triển tri thức chuyên môn và các kiến thức có liên quan tới công tác giáo dục, giúp các thầy cô giáo có thêm những thông tin trong và ngoài nước về khoa học và giáo dục, biết được chủ trương đường lối của Đảng, chính sách của nhà nước và yêu cầu của ngành. Qua học tập tâm nhin, năng lực của giáo viên được cải thiện, giúp họ có khả năng giải quyết được các yêu cầu, nhiệm vụ trong tình hình mới.

Tất cả những nhân tố trên đang đồng thời ảnh hưởng vừa tạo thuận lợi, vừa gây những khó khăn cho công tác bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện chứng cho đội ngũ giáo viên tiểu học. Muốn nâng cao chất lượng bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện chứng cho giáo viên tiểu học chúng ta cần chú ý đến hợp lực này.

Chương 3

Thực trạng Bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện chứng cho đội ngũ giáo viên tiểu học ở nước ta hiện nay qua khảo sát thực tế Hải Phòng và những vấn đề đặt ra

3.1. Thực trạng bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện chứng cho đội ngũ giáo viên tiểu học ở Hải Phòng hiện nay

3.1.1. ảnh hưởng của điều kiện kinh tế - xã hội tới thế giới quan của giáo viên tiểu học ở Hải Phòng.

Luận án phân tích và khẳng định: vị trí địa lý, tình hình phát triển kinh tế, truyền thống văn hóa của địa phương đã tạo cho Hải Phòng có nhiều thuận lợi nhưng cũng có những khó khăn thách thức quyết liệt hơn đối với công tác giáo dục tư tưởng cho nhân dân nói chung, giáo viên tiểu học nói riêng.

3.1.2. Đặc điểm thế giới quan của đội ngũ giáo viên tiểu học ở Hải Phòng hiện nay

Phân tích kết quả điều tra khảo sát 1000 giáo viên tiểu học của Hải Phòng ở các khu vực : nội thành, ngoại thành, miền núi, hải đảo; cả diện biên chế, hợp đồng, luận án chỉ ra bên cạnh những ưu điểm thì những hạn chế trong thế giới quan của đội ngũ giáo viên tiểu học là:

Thế giới quan của đội ngũ giáo viên tiểu học chưa được xây dựng vững chắc trên cơ sở tri thức lý luận, mà chủ yếu dựa trên cơ sở tri thức kinh nghiệm. Yếu về tri thức lý luận nên những nhận thức, quan điểm của giáo viên tiểu học thường theo cảm tính. Khả năng nghiên cứu, vấn đề của giáo viên tiểu học còn yếu. Đặc biệt họ chịu ảnh hưởng khá nặng nề của bệnh kinh nghiệm, bệnh giáo điều.

Trong thế giới quan của một bộ phận giáo viên tiểu học, quan điểm duy vật biện chứng chưa thật vững chắc. Những hiện tượng duy tâm, mê tín đã xuất hiện ở nhiều

giáo viên và tập thể sư phạm. Phương pháp tư duy siêu hình cũng đang hiện hữu trong cách sống và phương pháp làm việc của đội ngũ giáo viên tiểu học ở Hải Phòng.

Một bộ phận giáo viên tiểu học hiện nay có biểu hiện giảm sút về niềm tin, lý tưởng, phẩm chất đạo đức nhà giáo.

Dưới đây là một số câu hỏi điều tra và tỷ lệ người cho ý kiến:

Bảng 3.1: Một số câu hỏi điều tra giáo viên tiểu học ở Hải Phòng

Câu hỏi	Có	Không	Khó trả lời	ý kiến khác
Đ/c có tin tưởng vào sự lãnh đạo của ĐCS Việt Nam không?	998 99,8%	2 0,2%	0	Tin tuyệt đối: 950 = 95%
Đ/c có tin vào thắng lợi của công cuộc đổi mới ở Việt Nam không?	680 68%	0	320 32%	
Đ/c có tin tưởng Việt Nam sẽ xây dựng thành công CNXH?	731 73%	12 1,2%	7 0,7%	Không tin lắm 250: 25%
Đ/c có muốn con cái cũng theo nghề của mình (giáo viên tiểu học) không?	80= 8% Lý do: phù hợp với nữ	920 = 92% Lý do: lương thấp, vất vả, biên chế khó khăn		

Những con số đó đã thể hiện không phải không có vấn đề về niềm tin, lý tưởng của giáo viên tiểu học, nhất là lý tưởng nghề nghiệp.

Trong thời gian vừa qua, báo chí liên tục đưa tin về những vụ việc giáo viên tiểu học có những sai phạm trong quy chế chuyên môn, trong đối xử với học sinh, thậm chí còn xâm phạm nhân phẩm, danh dự của học sinh. Có cả những giáo viên, cả cán bộ quản lý nhà trường cũng phạm tội hình sự... Luận án chỉ ra những nguyên nhân của hiện tượng sa sút về tư tưởng, đạo đức lối sống trong một bộ phận giáo viên và khẳng định trong đó nguyên nhân quan trọng là do những hạn chế của việc bồi dưỡng và tự bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện chứng.

3.1.3. Thực trạng việc bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện chứng cho đội ngũ giáo viên tiểu học ở Hải Phòng hiện nay

Công tác bồi dưỡng giáo viên tiểu học bao gồm các loại hình: bồi dưỡng chuẩn hoá; bồi dưỡng thường xuyên theo chu kỳ; bồi dưỡng để dạy theo chương trình sách giáo khoa mới; bồi dưỡng theo nhu cầu thực tế của giáo viên, và tự bồi dưỡng. Hình thức: bồi dưỡng tập trung, bồi dưỡng tại chỗ, bồi dưỡng từ xa. Kế hoạch và chương trình bồi dưỡng là do Bộ giáo dục chỉ đạo và Sở Giáo dục đào tạo Hải Phòng triển khai thực hiện.

Điều tra, nghiên cứu về hình thức, nội dung chương trình bồi dưỡng giáo viên tiểu học, luận án chỉ ra những hạn chế của việc bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện chứng cho đối tượng này, trong đó hạn chế nổi lên rõ nhất là: Mặc dù đã xác định ba nội dung bồi dưỡng giáo viên tiểu học gồm tư tưởng chính trị, tri thức phục vụ giảng dạy, kỹ năng sư phạm, nhưng việc bồi dưỡng giáo viên tiểu học vẫn tập trung vào mảng tri thức và kỹ năng còn việc *cải tạo tư tưởng* cho giáo viên để họ dạy người, bồi dưỡng

thế hệ măng non cho sự nghiệp cách mạng của dân tộc thì còn chưa được quan tâm đúng mức.

3.2. Những vấn đề đặt ra trong việc bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện chứng cho giáo viên tiểu học ở Hải Phòng hiện nay

Công tác bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện chứng cho đội ngũ giáo viên tiểu học nước ta đang tồn tại 4 mâu thuẫn sau:

3.2.1. Mâu thuẫn giữa yêu cầu nâng cao về tri thức toàn diện cho đội ngũ giáo viên tiểu học, đặc biệt là tri thức lý luận với sự hạn chế trong công tác bồi dưỡng giáo viên tiểu học về mặt này

3.2.2. Mâu thuẫn giữa yêu cầu cao trong bồi dưỡng về lý tưởng, niềm tin xã hội chủ nghĩa cho giáo viên tiểu học với hiện thực cuộc sống còn nhiều bất cập

3.2.3. Mâu thuẫn giữa yêu cầu cao về bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện chứng cho giáo viên tiểu học với hạn chế về năng lực của đội ngũ cán bộ làm công tác này cũng như những bất cập về nội dung, chương trình, cơ sở vật chất phục vụ việc bồi dưỡng

3.2.4. Mâu thuẫn giữa yêu cầu tự giác bồi dưỡng, tự rèn luyện thế giới quan duy vật biện chứng của đội ngũ giáo viên tiểu học với sự hạn chế về tính tích cực, tự giác của bản thân họ

Như vậy, công tác bồi dưỡng, phát triển thế giới quan duy vật biện chứng cho đội ngũ các thầy cô giáo ở bậc tiểu học còn nhiều bất cập, cả về đội ngũ giáo viên, về nội dung chương trình, về phương pháp tiến hành, về điều kiện thực hiện.

Chương 4

Quan điểm và một số giải pháp nâng cao chất lượng bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện chứng cho giáo viên tiểu học ở nước ta hiện nay từ thực tế Hải phòng

4.1. Những quan điểm cơ bản trong bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện chứng cho đội ngũ giáo viên tiểu học

4.1.1. Bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện chứng cho giáo viên tiểu học ở nước ta phải dựa trên quan điểm giáo dục của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh

4.1.2. Bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện chứng cho đội ngũ giáo viên tiểu học phải gắn liền với nâng cao chất lượng bồi dưỡng lý luận chính trị, bồi dưỡng chuyên môn nghiệp vụ và các tri thức khoa học khác cho họ

4.1.3. Bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện chứng cho đội ngũ giáo viên tiểu học phải kết hợp chặt chẽ với sự tự bồi dưỡng, tự rèn luyện của bản thân họ

Trên đây là những quan điểm cơ bản nhất mang tính nguyên tắc, đồng thời là cơ sở để xây dựng những giải pháp cụ thể nhằm nâng cao chất lượng bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện chứng cho giáo viên tiểu học ở nước ta hiện nay

4.2. Một số giải pháp nhằm nâng cao chất lượng bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện chứng cho giáo viên tiểu học ở nước ta hiện nay

Trên cơ sở nghiên cứu về tính quy luật hình thành thế giới quan duy vật biện chứng, thực trạng thế giới quan và thực trạng bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện chứng cho đội ngũ giáo viên tiểu học ở Hải Phòng, luận án đưa ra ba nhóm giải pháp sau:

4.2.1. Nhóm giải pháp phát triển công tác bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện chứng cho giáo viên tiểu học

Nâng cao chất lượng công tác bồi dưỡng lý luận chính trị và tri thức chuyên môn nghiệp vụ cho giáo viên tiểu học.

Nâng cao chất lượng bồi dưỡng lý luận chính trị và tri thức chuyên môn nghiệp vụ là phải đi vào thực chất, phải đi tới khắc phục tư tưởng duy tâm, siêu hình, bệnh kinh nghiệm, bệnh giáo điều... trong thế giới quan của giáo viên tiểu học; đổi mới nội dung bồi dưỡng theo hướng đáp ứng kịp thời những yêu cầu, vướng mắc của họ, thậm chí phải có khả năng đón đầu những vấn đề nảy sinh trong công tác giáo dục tiểu học và sát hợp với tình hình thực tế của địa phương nơi giáo viên làm nhiệm vụ.

Trong bồi dưỡng lý luận chính trị, cần đặc biệt chú ý nâng cao chất lượng giảng dạy chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối cách mạng của Đảng Cộng sản Việt Nam, giúp người giáo viên thấu hiểu bản chất khoa học, cách mạng của học thuyết, mục tiêu, lý tưởng cách mạng của Đảng. Trong việc bồi dưỡng tri thức chuyên ngành cho giáo viên tiểu học nên huy động các cá nhân có kinh nghiệm thực tiễn trong công tác giảng dạy và quản lý giáo dục tiểu học tham gia như các cán bộ quản lý Sở giáo dục, phòng giáo dục, các giáo viên giỏi... Kinh nghiệm thực tiễn của những đối tượng này sẽ rất sát với giáo viên tiểu học. Việc đi nghiên cứu thực tế của học viên các lớp bồi dưỡng hoặc của các trường tiểu học cũng cần được tổ chức chu đáo, thiết thực hơn, đúng ý nghĩa là một khâu trong quá trình bồi dưỡng, qua đó người được tham gia có thêm được những hiểu biết mới để làm tốt hơn công việc của mình, của trường mình chứ không chỉ là đi tham quan cho biết đây biết đó.

Xây dựng đội ngũ giảng viên làm công tác bồi dưỡng giáo viên

Trong công tác bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện chứng lực lượng giảng viên đóng một vai trò quan trọng. Để nâng cao trình độ đội ngũ giảng viên, trước hết cần có sự đánh giá đúng năng lực của từng giảng viên, trên cơ sở đó có kế hoạch bồi dưỡng về trình độ chuyên môn, phương pháp giảng dạy, năng lực nghiên cứu khoa học cho họ. Cần chú ý phát triển đội ngũ giảng viên làm công tác bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện chứng đáp ứng các yêu cầu: *Về mặt số lượng*: không chỉ đáp ứng số lượng giảng viên đứng lớp mà còn phải nâng cao tỷ lệ giảng viên có học hàm học vị, chú ý bồi dưỡng lớp giảng viên trẻ; *Về mặt chất lượng*: người giảng viên làm công tác bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện chứng cần phải có bản lĩnh chính trị vững vàng, có trình độ tri thức sâu rộng, có năng lực thuyết phục cao, có lối sống lành mạnh, có đạo đức cách mạng trong sáng. Có như vậy, người dạy mới có sức thuyết phục và trở thành “kiểu mẫu về mọi mặt: tư tưởng, đạo đức, lối làm việc”.

Đổi mới phương pháp giảng dạy, đa dạng hoá các hình thức bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện chứng cho giáo viên tiểu học

Các trung tâm bồi dưỡng giáo viên cần đẩy mạnh việc vận dụng công nghệ thông tin và các thiết bị giáo dục hiện đại vào giảng dạy. Trong hoạt động bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện chứng nên phát triển hình thức tổ chức các hoạt động cá nhân, hoạt

động nhóm, tăng cường thảo luận để mọi học viên được tham gia tích cực vào nội dung học tập; đổi mới về phương pháp kiểm tra đánh giá kết quả bồi dưỡng.

Tổ chức bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện chứng cho phù hợp với điều kiện dạy học và cuộc sống của giáo viên tiểu học: Có thể tổ chức bồi dưỡng ngay tại địa phương, (Kinh nghiệm của huyện Thủy Nguyên ở Hải Phòng; của đảo Phú Quốc ở Kiên Giang...); Bồi dưỡng qua sinh hoạt đoàn thể, sinh hoạt chuyên môn, thông qua công tác cán bộ, thông qua phát động tinh thần gương mẫu của đảng viên; Bồi dưỡng thông qua các hoạt động tuyên truyền như cuộc vận động “học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh”, phong trào “xây dựng trường học thân thiện, học sinh tích cực” đã có tác dụng to lớn trong phát triển đạo đức, rèn luyện phong cách của nhà giáo; Vận dụng mối quan hệ tác động giữa các hình thái ý thức xã hội chúng ta có thể tác động đến thế giới quan thông qua văn học, nghệ thuật...

Xây dựng chương trình, nội dung bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện chứng đảm bảo tính thiết thực, khoa học, phù hợp với từng nhóm đối tượng giáo viên tiểu học

Cần đảm bảo mối quan hệ tương quan, liên thông giữa các loại chương trình trong hệ thống giáo dục đào tạo và chương trình bồi dưỡng nâng cao để tránh hiện tượng trùng lặp, chồng chéo, gây lãng phí tiền của, công sức và tạo cảm giác nhàm chán cho người học. Trong chương trình bồi dưỡng có thể giảm thời gian thuyết trình của giảng viên mà tăng thời gian cho người học tự nghiên cứu, thảo luận tập thể dưới sự hướng dẫn của giảng viên và đối thoại với giảng viên. Các cơ sở làm nhiệm vụ bồi dưỡng giáo viên tiểu học cần chủ động biên soạn tài liệu theo hướng viết cho giáo viên tự học.

Nên có chương trình bồi dưỡng phù hợp với những nhóm đối tượng giáo viên. Luận án đưa ra một số nội dung bồi dưỡng cho giáo viên nội thành, giáo viên nông thôn, giáo viên miền núi, vùng sâu, vùng xa, hải đảo, giáo viên ở các địa phương có tôn giáo, giáo viên trên chuẩn, đạt chuẩn, chưa đạt chuẩn...

Nội dung bồi dưỡng lý luận cũng cần gắn với thực tiễn công tác của giáo viên, mở rộng những hiểu biết về lịch sử, văn hoá, địa - chính trị, tiềm năng thế mạnh, yêu cầu phát triển của từng địa phương.

4.2.2. Nhóm giải pháp phát huy tính tích cực của đội ngũ giáo viên tiểu học trong việc tự bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện chứng

Nâng cao năng lực, trình độ mọi mặt của người giáo viên tiểu học

Do giới hạn của khung chương trình đào tạo giáo viên tiểu học và do yêu cầu phải đáp ứng việc giảng dạy nhiều môn học nên kiến thức của giáo viên tiểu học chưa sâu. Nâng cao năng lực, trình độ của giáo viên tiểu học là phải bồi dưỡng tri thức toàn diện cho họ.

Trong điều kiện hiện nay có thể đề ra những yêu cầu nâng cao đối với giáo viên tiểu học như sau: Có trình độ đào tạo từ cao đẳng trở lên, có chứng chỉ bồi dưỡng công chức nhà nước ngành giáo dục đào tạo, những giáo viên dạy Thể dục, Mỹ thuật, Nhạc, Ngoại ngữ nếu không được đào tạo trong ngành Sư phạm phải có chứng chỉ nghiệp vụ sư phạm. Giáo viên từ tổ trưởng chuyên môn trở lên phải có chứng chỉ bồi dưỡng kiến thức quản lý trường tiểu học và có trình độ trung cấp lý luận chính trị.

Đổi mới cách đánh giá năng lực giáo viên trong đó có yêu cầu về thế giới quan duy vật biện chứng. Để khuyến khích giáo viên không ngừng phấn đấu vươn lên cần có

chế độ chính sách thích hợp với những cán bộ giáo viên gương mẫu trong học tập, công tác và rèn luyện.

Nâng cao đạo đức nghề nghiệp ở người giáo viên tiểu học

Trong xã hội mỗi nghề đều có một yêu cầu về đạo đức nghề nghiệp, nhưng đối với nghề giáo, nhất là đối với giáo viên tiểu học thì yêu cầu đạo đức nghề nghiệp lại càng đặc biệt quan trọng. Đạo đức nghề nghiệp ở người giáo viên thể hiện ở tinh thần không ham danh lợi, ở tính trung thực, trọng lẽ phải, có lý tưởng bảo vệ sự công bằng và tiến bộ xã hội. Cốt lõi của đạo đức nhà giáo là lòng nhân ái, là sự bao dung, độ lượng, sự hết lòng vì sự phát triển của học trò. Đạo đức nghề nghiệp của thầy giáo còn phải được thống nhất với năng lực chuyên môn vững vàng, với trách nhiệm nghề nghiệp. Đối với người giáo viên tiểu học còn phải có yêu cầu cao hơn về tình yêu nghề, yêu trẻ, về tinh thần tận tụy, về sự thống nhất giữa lời nói và việc làm, về sự mẫu mực trong hành vi...

Để nâng cao đạo đức nghề nghiệp ở người giáo viên tiểu học cần thực hiện các vấn đề sau: *Thứ nhất*, phải làm tốt việc giáo dục truyền thống nghề dạy học, giáo dục đạo đức nhà giáo; *Thứ hai*, giáo dục đạo đức nghề nghiệp cho giáo viên thông qua hoạt động thực tiễn; *Thứ ba*, tăng cường pháp chế trong hoạt động giáo dục: xây dựng quy định đạo đức nghề nghiệp, kiên quyết đưa ra khỏi ngành những giáo viên vi phạm đạo đức nhà giáo.

Bồi dưỡng lý tưởng nghề nghiệp, niềm tin vào chủ nghĩa xã hội cho các giáo viên tiểu học

L luận án luận chứng về việc khơi dậy lý tưởng nghề nghiệp, bồi dưỡng lòng yêu nghề, yêu trẻ, bồi dưỡng niềm tin vào chủ nghĩa xã hội cho mỗi thầy cô giáo là việc làm cần thiết trong tình hình hiện nay. Để khơi dậy lý tưởng nghề nghiệp cho giáo viên cần tạo những tiền đề để phát triển niềm tin, nâng cao trách nhiệm nghề nghiệp của nhà giáo: *Một là*, trong việc bồi dưỡng lý luận chính trị cần làm sáng rõ quy luật phát triển khách quan của lịch sử xã hội, để người giáo viên thấy được mục tiêu đi lên CNXH của dân tộc ta là đúng đắn. Đồng thời phải làm cho họ nhận thức rõ sứ mệnh của nhà giáo nói chung, của giáo viên tiểu học nói riêng trong sự nghiệp cách mạng của dân tộc, động viên, khích lệ họ phấn đấu vươn lên làm tròn trọng trách. *Hai là*, cần phải tạo ra sự thay đổi nhận thức trong toàn xã hội về vị trí và vai trò của giáo viên tiểu học vì lâu nay cách tuyển chọn, đào tạo giáo viên tiểu học và chính sách đối với giáo dục tiểu học đã tạo ra nhận thức sai lầm: dạy tiểu học là công việc đơn giản, giáo viên tiểu học không cần có trình độ cao và từ đó đã đánh giá chưa đúng những giá trị mà đội ngũ giáo viên tiểu học tạo ra cho xã hội. Nay ta phải xác định là: dạy thiếu nhi là một khoa học, người giáo viên tiểu học đảm nhận phần trách nhiệm nặng nề, khó khăn và quan trọng nhất trong việc giáo dục con người. Cùng với việc xác định tư tưởng cũng cần phải hoàn thiện chính sách để phát triển bậc học nền tảng và động viên nhiệt tình cống hiến của các thầy cô giáo tiểu học trong sự nghiệp trồng người.

Nâng cao đời sống, cải thiện điều kiện công tác, học tập cho đội ngũ giáo viên tiểu học

Trước hết là cần cải tiến chế độ tiền lương, chế độ chi trả cho giáo viên hợp đồng, đảm bảo cho giáo viên đủ sống và yên tâm phục vụ trong ngành. Nên quan tâm bồi dưỡng sức khỏe cho giáo viên nói chung, giáo viên tiểu học nói riêng để đảm bảo chất lượng dạy và học. Cũng cần nghiên cứu bổ sung các chế độ ưu đãi về vật chất, tinh thần đối với giáo viên tình nguyện công tác lâu dài ở các trường vùng sâu, vùng

xa, miền núi, hải đảo. Những giáo viên ở vùng khó khăn như xã nghèo, miền núi, hải đảo đi học các lớp bồi dưỡng xa nhà cũng nên được hưởng chế độ trợ cấp đi học cao hơn. Khi các giáo viên đến các cơ sở học tập họ không chỉ lĩnh hội thêm được kiến thức mới mà còn có điều kiện mở rộng giao lưu, trao đổi kinh nghiệm dạy học và giáo dục, đó cũng là con đường góp phần nâng cao thế giới quan biện chứng cho họ.

Các địa phương, các nhà trường cần tạo điều kiện thuận lợi cho giáo viên tự học, tự bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện chứng: Đầu tư đặt mua sách báo, tạp chí cho các trường. Đầu tư nâng cấp trang thiết bị hiện đại như máy tính nối mạng Internet tới toàn bộ các trường tiểu học để thực sự trở thành một kênh thông tin, tuyên truyền của ngành...

Đổi mới công tác thi đua, khen thưởng, kỷ luật

Thi đua là hình thức biểu hiện và phát huy tính chủ động, sáng tạo của con người. Thi đua lời cuốn mọi người nâng cao hiệu quả hoạt động đồng thời cũng là biện pháp giáo dục các thành viên trong xã hội theo tinh thần thái độ cộng sản chủ nghĩa. Tuy nhiên cần phải nhận thức rõ rằng: chỉ tiêu thi đua là đòn bẩy để kích thích nâng cao chất lượng dạy và học nhưng nếu đặt nó quá tâm thì sẽ dẫn đến bệnh chạy theo thành tích. Chính ngành giáo dục đào tạo cũng đã từng phải trả giá cho sai lầm này. Vì chạy theo những chỉ tiêu lên lớp, chỉ tiêu đồ tốt nghiệp mà có những hiện tượng học sinh ngồi nhầm lớp, nạn quay cốp trong thi cử, để rồi có nhiều điểm kém, thậm chí điểm liệt trong các kỳ thi tốt nghiệp phổ thông trung học, thi tuyển sinh đại học, cao đẳng, có những bằng cấp không thực chất... Do vậy, phong trào thi đua trong ngành giáo dục cũng cần phải có nội dung, mục tiêu rõ ràng nhằm thực hiện thắng lợi nhiệm vụ chính trị của ngành. Chỉ tiêu thi đua phải sát hợp với thực tế để khuyến khích việc nâng cao thành tích nhưng không làm giảm chất lượng thực tế. Phong trào thi đua phải thực hiện đều khắp, phải coi trọng đúng mức việc sơ kết, tổng kết, rút kinh nghiệm các phong trào thi đua và công tác khen thưởng.

4.2.3. Nhóm giải pháp tạo môi trường thuận lợi cho công tác giáo dục thế giới quan duy vật biện chứng cho giáo viên tiểu học

Đẩy mạnh đấu tranh chống tiêu cực trong xã hội, đặc biệt là đấu tranh chống tiêu cực trong ngành giáo dục

Một trong những khó khăn trong bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện chứng cho giáo viên nói chung, giáo viên tiểu học nói riêng là mâu thuẫn giữa lý tưởng với những tiêu cực thực tế trong xã hội. Tiêu cực phát triển đã lôi cuốn nhiều người trong xã hội chọn cách giải quyết công việc sao cho đạt được mục đích, bất chấp những luật lệ, truyền thống, chuẩn mực. Tiêu cực phát triển sẽ làm băng hoại những giá trị đạo đức, tinh thần của xã hội, làm suy giảm niềm tin, lý tưởng của những người đang tham gia vào sự nghiệp xây dựng, bảo vệ chế độ. Những tiêu cực trong lĩnh vực giáo dục sẽ ảnh hưởng trực tiếp đến niềm tin, nhiệt tình, động cơ phấn đấu của các thầy cô giáo, và ảnh hưởng tới cả học sinh.

Đấu tranh chống tiêu cực trong ngành giáo dục hiện nay là phải đẩy lùi những tiêu cực trong thi cử và bệnh thành tích. Đó cũng là cuộc vận động, đấu tranh để nâng cao đạo đức, trách nhiệm của nhà giáo. Đấu tranh để đẩy lùi các biểu hiện duy tâm, mê tín còn tồn tại trong các nhà trường, trong các tập thể giáo viên. Để đẩy mạnh công tác chống tiêu cực Nhà nước cần tăng cường pháp luật, pháp chế, đổi mới và hoàn thiện thể chế, thủ tục hành chính, chống tệ cửa quyền, sách nhiễu, bảo vệ và khen thưởng những người phát hiện, dũng cảm đấu tranh chống tiêu cực. Ngành giáo dục cần phát huy dân chủ trong nhà trường, đẩy mạnh đấu tranh phê và tự phê. Đặc biệt cần phát

huy vai trò của các nhà giáo, của chính học sinh và nhân dân để góp phần đẩy lùi và xóa bỏ những tiêu cực trong xã hội và trong giáo dục.

Thực hiện tốt hơn nữa công bằng xã hội trong giáo dục

Thực hiện tốt công bằng trong giáo dục là một biện pháp quan trọng củng cố niềm tin, lý tưởng nghề nghiệp cho giáo viên nói chung, giáo viên tiểu học nói riêng. Công bằng trong giáo dục là phải tạo điều kiện tất cả trẻ em đều được học hết trình độ phổ cập, người nghèo được nhà nước và cộng đồng giúp đỡ học tập, người giỏi được tạo điều kiện để phát triển tài năng. Không có sự chênh lệch nhiều về trường sở, giáo viên. Công bằng trong giáo dục sẽ tạo điều kiện để nâng cao mặt bằng dân trí, tránh những vết lõm trong giáo dục, khắc phục khoảng cách giữa thành thị và nông thôn, giữa vùng đồng bằng và miền núi, hải đảo. Mặc dù chúng ta đều hiểu ý nghĩa của công bằng trong đời sống và nhất là trong giáo dục, nhưng trên thực tế những biểu hiện chưa công bằng vẫn còn tồn tại trong giáo dục. Như vấn đề cho trẻ vào lớp 1 chẳng hạn, sự đua chen để xin vào trường điểm đã tạo ra sự bất bình đẳng ngay từ khi các cháu đến trường. Ấn tượng về sự hơn thua, kẻ mạnh người yếu đã hình thành trong trí óc non nớt của con trẻ. Sẽ rất khó để các nhà giáo dục dạy cho con trẻ về ý thức cộng đồng, về lẽ công bằng, bình đẳng. Do vậy cần phải có những quy định đủ mạnh để thiết lập sự công bằng, hợp lý trong công tác giáo dục. Công bằng giáo dục sẽ tạo ra niềm tin, tạo ra động lực cho hoạt động giáo dục và tạo cơ sở cho việc phát triển nhân sinh quan tiến bộ.

Làm tốt công tác tuyển sinh, đào tạo giáo viên tiểu học tại các trường Sư phạm

Cùng với việc bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện chứng cho hàng ngàn giáo viên tiểu học đang hành nghề, chúng ta còn phải làm tốt từ khâu tuyển chọn, đào tạo ban đầu và giáo dục thế giới quan duy vật biện chứng cho giáo sinh ngay trong trường Sư phạm. Muốn quyết tâm thực hiện tinh thần “chuẩn hoá, hiện đại hoá, xã hội hoá giáo dục” thì con đường đào tạo giáo viên phải là đào tạo chính quy. Hệ đào tạo giáo viên tiểu học phải tuyển được những học sinh có điểm cao, có hạnh kiểm tốt, có trình độ đồng đều ở cả hai khối kiến thức tự nhiên - xã hội, có năng khiếu về âm nhạc, hội họa vì ở bậc tiểu học mảng kiến thức này cũng rất nhiều và cần thiết.

Tăng cường nội dung giáo dục đạo đức nghề nghiệp, lý tưởng nghề nghiệp cho sinh viên khoa giáo dục tiểu học đồng thời nâng cao khả năng tự học, tự nghiên cứu của sinh viên nhằm hình thành ở các em tính độc lập về nghề nghiệp, năng lực giải quyết sáng tạo các nhiệm vụ thực tiễn, mở rộng, nâng cao những tri thức lĩnh hội trong quá trình học tập, đặt cơ sở cho quá trình tiếp tục tự học, tự rèn luyện sau này.

Đổi mới, hoàn thiện công tác cán bộ tại các trường tiểu học

Nâng cao hiệu quả công tác quy hoạch, tuyển chọn, bổ nhiệm, tái bổ nhiệm, luân chuyển... đội ngũ cán bộ quản lý trong trường tiểu học để có được những cán bộ quản lý có “tài” có “tâm” và có “tầm”. Những cán bộ đó sẽ không chỉ vững vàng trong quản lý chuyên môn, quản lý con người mà còn làm tốt công tác chính trị, tư tưởng trong giáo viên, học sinh và trong nhân dân.

Đẩy mạnh công tác phát triển Đảng viên trong đội ngũ giáo viên tiểu học. Tăng cường mối liên hệ giữa chi bộ Đảng địa phương với tổ chức Đảng trong nhà trường

Một trong những con đường để phát triển thế giới quan duy vật biện chứng trong giáo viên, trong học sinh và trong toàn xã hội là thông qua công tác đảng viên, thông qua vai trò của đảng viên - nhà giáo, vậy mà con đường này lại chưa được phát huy những ưu thế của nó. Trên thực tế công tác bồi dưỡng phát triển Đảng trong các trường tiểu học hiện nay còn chậm. Sau khi phân tích các nguyên nhân của tình trạng đó luận án đề đạt nên

nhìn nhận lại vấn đề này để có thêm nhiều giáo viên tiểu học được đứng trong hàng ngũ của Đảng, được trang bị lập trường của giai cấp công nhân, được giáo dục sâu sắc hơn thế giới quan Mác - Lênin, thế giới quan duy vật biện chứng; Cần tăng cường mối liên hệ giữa chi bộ Đảng địa phương với tổ chức Đảng trong nhà trường để các giáo viên, nhất là giáo viên trẻ có những hiểu biết nhiều hơn về Đảng, được tham gia các hoạt động do Đảng phát động, tổ chức Đảng qua đó cũng phát hiện được những nhân tố tích cực để bồi dưỡng, phát triển Đảng.

Kết luận

Công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội đòi hỏi phát huy cao độ vai trò của nhân tố chủ quan. Tinh thần, ý thức lúc này sẽ là nhân tố định hướng cho con người trong mọi hành động cách mạng, đồng thời giúp con người luôn vững vàng, kiên định với mục tiêu xã hội chủ nghĩa. Những thành tựu mà dân tộc Việt Nam đã đạt được trong cuộc chiến tranh vệ quốc, trong hoà bình, xây dựng và trong sự nghiệp đổi mới đều bắt nguồn từ chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, cũng chính là từ nền tảng của thế giới quan duy vật biện chứng. Chính vì vậy giáo dục thế giới quan duy vật biện chứng trong đời sống tinh thần của xã hội vẫn luôn là nhiệm vụ quan trọng của cách mạng. Trong việc phát triển ý thức, truyền bá tư tưởng cho toàn xã hội thì đội ngũ giáo viên có vai trò và tác dụng lớn nhất.

Luận án đi vào nghiên cứu vấn đề bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện chứng cho đội ngũ giáo viên tiểu học, xuất phát từ nhận thức: giáo viên tiểu học là những người đặt nền móng ban đầu cho việc xây dựng những quan điểm đúng đắn về thế giới xung quanh, ý thức về trách nhiệm của bản thân, định hướng đúng về những giá trị Chân - Thiện - Mỹ, hình thành phương pháp tư duy và làm việc khoa học cho học sinh. Tâm hồn trẻ thơ như trang giấy trắng, thầy cô giáo tiểu học là những người vẽ lên đó những nét đầu tiên. Sự chuẩn mực hay lệch lạc sẽ quyết định từ đây vì ấn tượng đầu tiên sẽ rất sâu đậm đối với mỗi con người. Chính vì vậy chúng ta phải xây dựng một đội ngũ giáo viên tiểu học vững vàng về chuyên môn, nghiệp vụ, có phẩm chất chính trị tốt, tuyệt đối trung thành với Tổ quốc, với Đảng, hết lòng phấn đấu vì tương lai của chủ nghĩa xã hội, vì lợi ích của dân tộc, vì sự nghiệp trồng người, có bản lĩnh chính trị vững vàng, không dao động trước khó khăn, thử thách, có nhân cách và lối sống mẫu mực, trong sáng, có ý thức trách nhiệm cao trong việc giáo dục thế hệ trẻ.

Trên cơ sở tìm hiểu, phân tích về mặt lý luận và khảo sát, đánh giá thực tiễn, luận án đã có được một số kết quả chủ yếu sau:

1. Tổng quan lại tình hình nghiên cứu đề tài từ những năm 1980 đến nay.
2. Làm rõ những đặc trưng cơ bản và cấu trúc của thế giới quan duy vật biện chứng, chỉ ra tính quy luật của sự hình thành, phát triển của thế giới quan duy vật biện chứng.
3. Làm rõ những đặc điểm và đặc trưng hoạt động của giáo viên tiểu học, luận chứng về tầm quan trọng đặc biệt của việc bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện chứng cho các thầy cô giáo bậc tiểu học và chỉ ra những nhân tố tác động đến công tác bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện chứng cho đội ngũ này.
4. Luận án chỉ ra những hạn chế, những mâu thuẫn, trong công tác bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện chứng cho đội ngũ giáo viên tiểu học ở Hải Phòng cũng như của cả nước,

khái quát lại là mâu thuẫn giữa yêu cầu phải nhanh chóng nâng cao chất lượng, hiệu quả việc bồi dưỡng thế giới quan với thực tế và điều kiện thực hiện.

5. Để giải quyết những mâu thuẫn đó, dựa trên kết quả nghiên cứu về tính quy luật hình thành, phát triển thế giới quan, trên cơ sở những hạn chế của thế giới quan và hạn chế của công tác bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện chứng cho giáo viên tiểu học, luận án đưa ra ba quan điểm và ba nhóm giải pháp nhằm đảm bảo những điều kiện khách quan và chủ quan cần thiết cho việc phát triển và củng cố vững chắc lập trường duy vật biện chứng cho các thầy cô giáo tiểu học, bậc học nền tảng trong việc xây dựng con người, xây dựng xã hội tương lai.

Sự nghiệp công nghiệp hoá hiện đại hoá đang diễn ra mạnh mẽ trên thành phố Cảng và trên cả nước. Việc nâng cao chất lượng bồi dưỡng thế giới quan duy vật biện chứng cho đội ngũ giáo viên tiểu học là thiết thực góp phần thực hiện mục tiêu của hệ thống giáo dục quốc dân: “đào tạo con người Việt Nam phát triển toàn diện, có đạo đức, tri thức, sức khoẻ, thẩm mỹ và nghề nghiệp, trung thành với lý tưởng độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội; hình thành và bồi dưỡng nhân cách, phẩm chất và năng lực của công dân, đáp ứng yêu cầu xây dựng và bảo vệ Tổ quốc” [46, tr.8].

Hy vọng rằng kết quả nghiên cứu của luận án sẽ góp phần làm phong phú thêm những hành trang cần thiết cho hàng triệu nhà giáo đang thầm lặng đi gieo những “hạt giống đẹp” trên khắp mọi miền của Tổ quốc; giúp cho con thuyền giáo dục Việt Nam hòa nhập vào dòng chảy của nhân loại thời kỳ hội nhập và vững bước hướng tới mục tiêu xã hội chủ nghĩa.